

Východiska, obor a jeho základní pojmy

Interkulturní psychologie

Otázka na úvod:

Jsou lidé spíše stejní nebo různí?
PROČ?

III. Specifika dnešního světa, základní úvahy/pojmy

- 1) Jmenujte největší ohniska kulturních střetů v novověké historii.
- 2) V čem ZÁSADNÍM - se NÁŠ svět změnil v posledních
 - 100 letech
 - 50 letech
 - 20 letech
- 3) Jmenujte témata/oblasti psychologie, jichž se nějak týká kultura. Která z nich se Vás přímo dotýkají, máte s nimi zkušenost?

Dnešní svět a jeho specifika...

... jako východisko interkulturní
psychologie

Kulturní střet, konflikt

Tato fotka od autora Neznámý autor s licencí [CC BY-NC-ND](#)

Tato fotka od autora Neznámý autor s licencí [CC BY-SA](#)

Tato fotka od autora Neznámý autor s licencí [CC BY-NC-ND](#)

Tato fotka od autora Neznámý autor s licencí [CC BY-SA](#)

Tato fotka od autora Neznámý autor s licencí [CC BY-SA](#)

Struktura 1.lekce

- I. Kurz a jeho struktura
- II. Specifika dnešního světa, základní úvahy / pojmy
- III. Lidský život. Osobnost. Univerzalita. Kultura. Psychologie.
- IV. Interkulturní psychologie jako řešení výzvy
- -----
- V. Základní pojmy v interkulturní psychologii (příště)

III. Lidský život. Osobnost. Univerzalita. Kultura. Psychologie

- Lidská povaha. Lidská nátura. Charakter člověka. Lidská existence.
- Human condition x human nature
- Co ji určuje a ovlivňuje?
- Vzpomeňte na psychologii osobnosti, čím je ovlivněná osobnost - čím jsou dané rozdíly mezi lidmi (tři pilíře):
 - I.
 - II.
 - III.

III. Rozdíly dané kulturou

- Psychologie osobnosti

jak, v čem a PROČ se lidé liší = psychologické rozdíly mezi jedinci.

x

DVA důvody, proč zvažovat JAKO ODPOVĚĎ i KULTURU:

1. Rozdíly mezi lidmi mohou být dané kulturou - rozdílná emocionalita Číňanů a Američanů
2. Členové různých kultur se uvnitř kultury odlišují specificky (amae v Japonsku), nepřenosné/nesnadno přenosné

Kultura

- „Kultura je způsob, jakým lidé reagují na smysl života.“ — Tomáš Halík český filozof, psycholog, religionista, sociolog, teolog a římskokatolický duchovní 1948
- „Kultura je to, co způsobilo, že člověk je něčím víc než náhodnou hříčkou přírody.“ — André Malraux francouzský romanopisec, teoretik umění a politik 1901 - 1976 O lidech, O přírodě

III. Kultura a její... aneb „kulturní nalejvárna“:

Dimenze:

- I. vztah k přírodě
- II. vztahy mezi lidmi
- III. reakce člověka na I. A II.

Projevy: lidské výtvoř, sociokulturní regulativy (normy, hodnoty, sociokulturní vzorce), instituce

Segmenty: jazyk, filozofie, náboženství, právo, technika, umění, věda... další!!!

Vlastnosti: naučená, sdílená, symbolická, integrovaná, racionální, dynamická, adaptivní... otevřená, nekoherentní, nepodřaditelná

A také princip: „konceptuální mapa“ - sdílení významu, „vše, co považují její účastníci za normální“)

III. Kultura

- DEFINICE PSYCHOLOGICKÁ:
- „Psychologické atributy skupiny, které zahrnují zvyky, přesvědčení hodnoty a postoje, které vytvářejí a tvarují emoce, chování a životní vzorce“ (D.Funder)
- Zahrnuje odlišný jazyk, způsob myšlení, vidění reality. Příklad: Japonské slovo - amae
- „Odlišná kultura“: skupina lidí, která je z psychologického pohledu rozeznatelná/ odlišitelná od jiné
- Rozdíly mezi skupinami vždy naučené x nikdy získané (etnicita): enkulturace a akulturace.

Třeba i ... volební kampaň

ČESKO
OCHRÁNÍME
Tvrdě a nekompromisně

ANO BUDE LÍP

Zadavatel: ANO 2011, zpracovatel: PRODUCTION TEAM, s.r.o.

The image is a campaign poster for the ANO 2011 political party. It features a photograph of Andrej Babiš, the party's leader, speaking at a podium with several microphones. He is wearing a dark suit and a patterned tie. To his right, a portion of the Czech flag is visible. The background of the poster is a light, textured grey. The text is arranged on the left side: 'ČESKO' in large blue letters, 'OCHRÁNÍME' in large red letters, and 'Tvrdě a nekompromisně' in smaller blue letters below it. At the bottom left, the party logo 'ANO' is shown in large blue letters, with 'BUDE LÍP' in white text inside a blue speech bubble that has a stylized Czech flag design. At the very bottom, in small grey text, it reads 'Zadavatel: ANO 2011, zpracovatel: PRODUCTION TEAM, s.r.o.'

Co říká o kultuře? Jsme to my?

6

ČESKÝ JARMARK 2021

Běžná cena supermarket:
149 Kč/kg z Německa

Férová cena SPD
(od českých sedláků)

112,90 /kg

přední hovězí

**SPD VRÁTÍ LEVNÉ A KVALITNÍ
POTRAVINY DO ČESKÝCH
SUPERMARKETŮ.
PŘIJĎTE OCHUTNAT SAMI!**

Běžná cena supermarket:
200 Kč/kg z Polska

Férová cena SPD

IV. Interkulturní psychologie jako řešení výzvy

V minulosti a často i dnes v psychologii ignorace mezikulturních témat
Ale v důsledku globálních jevů a změn - neudržitelné

Dřív: důraz na studium fenoménu, bez ohledu na kulturní souvislosti - z toho jasně plynuly závěry neplatné pro jinou, než západní kulturu

Dnes víme: špatná jsou už východiska, ne až závěry - nedostatečná znalost dané kultury x apriornost naší západní kultury

Příklad fenoménu: „Attachment“

IV. Interkulturní psychologie jako řešení výzvy

Tři základní otázky/ problémy, které řeší:

1. Interkulturní porozumění - a aplikované/praktické otázky: které z toho plynou? k čemu vede jejich neporozumění?
2. Zobecnitelnost stávajících/nových psychologických teorií a výzkumů na různá kulturní prostředí
3. Jako variabilitu v osobnosti/sociálních jevech postihuje rozdílná kultura?

V. Interkulturní psychologie - základní pojmy

- Interkulturní x kulturní psychologie
- Dva základní přístupy:
 - etická perspektiva
 - emická perspektiva
- „Univerzalistická teze“: panhumánní charakteristiky lidského rodu, ale různý způsob vyjádření

Interkulturní psychologie - základní historické pozice

- Absolutistická - fenomény jsou stejné, kultura nehraje roli
- Relativistická - všechno chování ovlivněno kulturou, zamítá mezikulturní srovnání, kvůli etnocentrismu
- Univerzalistická - pozice mezi: kulturně podmíněné významy, opatrné interpretace
- HISTORIE: kdy? Co nyní převažuje?

Interkulturní psychologie dnes - CÍL

- „Psychologická znalost Západu má často pramalou relevanci k většinovému světu. Akceptujeme a vítáme cíl směřovat k vývoji globální psychologie, která bude platná a užitečná pro všechny kultury. K tomu lze dospět různými cestami...“
- (Handbook of Cross-cultural psychology, Berry, 2011)

Shrnutí základních pojmů:

- Kultura - její dimenze a funkce
- Enkulturační x Akulturační
- Emický x Etický princip
- Kulturní: absolutismus x relativismus x univerzalizmus
- Kontaktní událost/střet/konflikt
- Etnocentrismus x multikulturalismus
- Migrace

